

Sygn. akt: I C 1167/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2020 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko C. K. (1)

o zapłatę

1. umarza postępowanie co do kwoty 2.681zł (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt jeden złotych),
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. nie obciąża pozwanego C. K. (1) kosztami procesu.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 1167/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł przeciwko C. K. (1) pozew o zapłatę kwoty 5441,13 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 22 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 14 grudnia 2018 roku pozwany zobowiązał się – poprzez podpisanie weksla – do zapłaty w dniu 21 listopada 2019 roku kwoty 6.068,13 zł. Powód podkreślił, iż w dniu 22 października 2019 roku wezwał pozwanego do wykupu weksla, jednak on dokonał wpłaty jedynie w kwocie 627 zł. Poinformowano również, że został wystawiony weksel na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej przez powoda na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 14 grudnia 2018 r. Wyjaśniono, że na dochodzoną pozew należność składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki

za opóźnienie liczone zgodnie z art. 481§ 2 k.c. za każdy dzień opóźnienia w płatności każdej z rat. Powód wyjaśnił również, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 22 listopada 2019 r.

W dniu 17 grudnia 2019 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, albowiem powód dochodził w niniejszej sprawie należności z tytułu weksla. Oprócz żądania sumy wekslowej powód domagał się zasądzenia odsetek umownych przekraczających ustawowe odsetki za opóźnienie na podstawie weksla niezawierającego zastrzeżeń o odsetkach. W związku z powyższym brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany C. K. (1) na rozprawie w dniu 5 czerwca 2020 r. wyjaśnił, że był przekonany, że należności wynikające z przedmiotowej umowy ma spłacone. Jego zdaniem umowę zawierał przy pokazie garnków w związku z konkursem. Na początku przekonywano go, że te garnki wygrał, ale później okazało się że był zobowiązany je spłacić. Przekonywał, że gdyby wiedział, że będzie musiał za nie zapłacić to by ich nie brał. Podkreślał, że spłacał te garnki, spłacił mniejszą część, że wpłacał tyle ile mógł. Według niego jak niby wygrał konkurs, to jacyś ludzie z Warszawy przywieźli do domu garnki, odkurzacz i materac. Wyjaśniał, że weksel i dokumenty podpisał u nich w samochodzie. Nie potrafił wyjaśnić dlaczego nie wycofał się z tej umowy. Wskazał, że ma rentę w wysokości 1.200zł., mieszka u starszej pani, którą się opiekuje.

Na rozprawie w dniu 14 października 2020 r. podkreślił, że spłaca zadłużenie co miesiąc. Podkreślał także, że mu nie tłumaczono przy zawieraniu umowy ile on będzie musiał zwrócić pieniędzy. Według niego mówiono mu, że to jest za darmo, to był taki pokaz. Nie tłumaczono co to jest "twój pakiet", nie słyszał takiego pojęcia, nie tłumaczono mu co będzie mógł zrobić jak nie będzie mógł tego spłacić. Podkreślał, że umowę podpisywał w samochodzie ludzi, którzy przywieźli garnki. Wyjaśnił ponadto, że przedmiotowy pokaz był w D. w Domu Kultury, a on nie miał dowodu osobistego ze sobą, dlatego w samochodzie spisano jego dane z dowodu. Według niego w Domu Kultury w D. uzyskał informację, że wygrał przedmiotowe garnki, a odkurzacz był w pakiecie. Oni później przywieźli te przedmioty do niego do domu. Wyjaśniał, że jak podpisywał dokumenty to pierwotnie nie wiedział, że to jest umowa pożyczki, albowiem nikt mu tego nie tłumaczył, nie wyjaśniono mu co to jest weksel i jakie są tego konsekwencje. Podpisywanie umowy trwało ok. 15 minut, a następnie dokumenty przyszły po ok. 2 tygodniach. Podkreślał, że dopiero jak umowa przyszła to się dowiedział, że musi za to płacić. Początkowo zgodnie z umową zaczął płacić regularnie, ale w wyniku pomyłki o jeden miesiąc się pomylił, w związku z czym za następny miesiąc zapłacił 2 raty. Podkreślał, że nie dostał żadnego pisma od strony powodowej.

W piśmie procesowym z dnia 30 września 2020 r. powódka przyznała, że pozwany w toku sprawy zapłacił na jej rzecz kwotę 2681 zł., w tym zakresie cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i wniosła o umorzenie postępowania w tej części. Podkreślała, że pozew wniesiono na podstawie podpisanego przez pozwanego weksla, w związku z czym strona powodowa nie ma obowiązku wykazywać w jego treści stosunku podstawowego, który weksel zabezpiecza. Jej zdaniem nie ma również obowiązku załączać umowy ani deklaracji wekslowej, gdyż zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, także w wypadku weksla gwarancyjnego, a dochodzący z weksla winien jedynie legitymować się dokumentem wekslowym.

Ponadto podkreślono, że dołączony do pozwu weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie” wystawiony został i podpisany przez pozwanego jako weksel gwarancyjny zabezpieczający umowę pożyczki gotówkowej (...), którą pozwany podpisał w dniu 13 grudnia 2018 r. z (...) SA z siedzibą w B.. Podkreślono, że w umowie pożyczki precyzyjnie wskazano, że całkowita kwota do zapłaty wynosi 7524 zł, a na kwotę zobowiązania składa się całkowita kwota pożyczki w wysokości 3250 zł. oraz koszty, które pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z umową.

Podkreślano również, że weksel został wypełniony w sposób prawidłowy zgodnie z deklaracją wekslową, która uprawniała do wypełnienia weksla gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie pożyczki przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, na kwotę wymagalnego zobowiązania pozwanego. Weksel został prawidłowo przedstawiony do zapłaty pismem zatytułowanym „wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla”. Weksel nie został wykupiony w terminie.

Powódka podkreślała, że umowa nie zawierała klauzul niedozwolonych, bądź sprzecznych z zasadami współżycia społecznego. Podkreślano, że koszty zawarte w umowie pożyczki nie przekraczają limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu określonych w ustawie ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim, a naliczone w umowie pożyczki koszty pozaodsetkowe nie są dochodem, a jedynie przychodem powódki, a na ich wysokość wpływają zarówno koszty stałe powódki (takie jak koszty opodatkowania podatkiem CIT kosztów pozaodsetkowych pożyczki, koszt wynagrodzenia pośrednika finansowego oraz koszty pozyskania kapitału), jak i ryzyko związane z jej udzieleniem (wysokie prawdopodobieństwo ogłoszenia upadłości konsumenckiej przez pożyczkobiorców bądź bezskuteczności egzekucji komorniczych).

Odnosząc się natomiast do poszczególnych składników pozaodsetkowych kosztów to wskazano, że na wysokość wynagrodzenia prowizyjnego składa się m.in.

- zapłacona przez powódkę kwota podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), o którym mowa w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, a który został zapłacony od kwoty pozaodsetkowych kosztów pożyczki. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 3a w/w ustawy, za datę powstania przychodu, o którym mowa w ust. 3, uważa się, z zastrzeżeniem ust. 3c-3g oraz 3j-3m, dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi, albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień wystawienia faktury albo uregulowania należności. Momentem powstania przychodu podatkowego z tytułu pozaodsetkowych kosztów pożyczki — w myśl art. 12 ust. 3a updop — jest data wykonania usługi, tj. data udzielenia pożyczki przez powódkę. Wobec powyższego należy stwierdzić, że podatek CIT powódka uiszcza od całości pozaodsetkowych kosztów pożyczki — a zatem łącznie od opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłaty za „Twój pakiet”. W niniejszej sprawie stawka procentowa podatku wyniosła 19 %.

- wynagrodzenie za pośrednictwo w zawieraniu umów wypłacane na rzecz pośrednika\ doradcy finansowego w oparciu o umowę łączącą doradcę z powodową spółką, które wynosi odpowiednio 5 % od całkowitej kwoty do zapłaty w przypadku pierwszej zawartej umowy z klientem oraz odpowiednio 2,5 % od całkowitej kwoty do zapłaty w przypadku każdej kolejnej umowy zawartej z ww. osobą

- koszt pozyskania kapitału pożyczek. Charakter działalności powódki, w odróżnieniu od banków czy innych instytucji finansowych, wyklucza bowiem przyjmowanie depozytów, powódka zatem pozyskuje środki na rynku finansowym od następujących podmiotów: P. (...), S. (...), N. (...). Powódka pożyczka każdorazowo kwoty kapitału udzielanych pożyczek, które to kwoty obciążone są stopą zwrotu w wysokości co najmniej 8,9%. Oprocentowanie to stanowi koszt stały pożyczki i stanowi koszt pozyskania kapitału pożyczki przekazywanej następnie Pożyczkobiorcy.

Uzasadniając koszt opłaty przygotowawczej, to powódka wskazała, że naliczana jest ona jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniem koniecznych dokumentów i dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, uruchomieniem środków.

Co do usługi „Twój Pakiet” to według powódki jest to możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich czasowego obniżenia, przyspieszonej wypłaty pożyczki oraz pakietu powiadomień klienta, szczegółów opisanych w umowie. Przy czym „Twój Pakiet” stanowi fakultatywny element umowy pożyczki, a opłata z tytułu wyboru „Twojego Pakietu” jest pobierana tylko i wyłącznie od konsumentów, którzy wyrazili na to zgodę we wniosku. Innymi słowy, w sytuacji gdy konsument nie podejmuje decyzji o wyborze „Twojego Pakietu”, powód nie pobiera od konsumenta przedmiotowej opłaty. Powyższa okoliczność wynika wprost z treści umowy pożyczki. Umowa pożyczki w żadnym postanowieniu nie przewiduje ani obowiązku zakupu „Twojego Pakietu” ani automatycznej zgody konsumenta na wybór „Twojego Pakietu”. Zgodnie z umową pożyczki, pożyczkobiorca, który zdecydował się na wybór „Twojego Pakietu” jako elementu umowy pożyczki, ma do dyspozycji dodatkowe udogodnienie, w tym możliwość skorzystania z odroczenia bądź obniżenia rat pożyczki, po spełnieniu następujących warunków: (1) złożył pożyczkodawcy pisemną dyspozycję, (2) spłacił co najmniej dwie pierwsze raty oraz (3) pożyczkobiorca nie opóźniał się ze spłatą którejkolwiek z dotychczasowych rat. Powyższe kryteria uzależniają możliwość skorzystania z

„Twojego Pakietu” zostały sformułowane w sposób jasny, transparentny, a ich spełnienie nie jest związane z żadnymi nieuzasadnionymi trudnościami ani kosztami po stronie pożyczkobiorcy.

Powód podkreślał, że pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. W rezultacie dozwolone z przepisami pozaodsetkowe koszty kredytu oscylują pomiędzy 25% a 100% w całym okresie kredytowania.

Sąd ustalił, co następuje:

W grudniu 2019 r. siedemdziesięcioletni pozwany C. K. (1) uczestniczył w pokazie garnków w Domu Kultury w D., gdzie uzyskał informację, że w konkursie wygrał garnki, a odkurzaczy i materac otrzymał w pakiecie. Z uwagi na fakt, że nie miał przy sobie dowodu osobistego, przedstawiciele firmy organizującej pokaz i konkurs, przywieźli wygrane przedmioty do niego do domu. U niego w samochodzie podpisywał przez ok. 15 minut dokumenty, nie tłumaczono mu jakie dokumenty podpisuje i że będzie musiał zwrócić pieniądze. W trakcie podpisywania nie zdawał sobie sprawy że jest to umowa pożyczki, przekonany był że ww. przedmioty wygrał i nie będzie musiał za nie płacić. Nie tłumaczono mu co to jest "Twój Pakiet", nie wyjaśniono mu co to jest weksel i jakie są konsekwencje jego podpisania.

bezsporne

Po upływie ok. 2 tygodni pozwany otrzymał pocztą wcześniej podpisane dokumenty. Wówczas zorientował się, że podpisał z powódką (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Dodatkowo, na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej w ramach przedmiotowej umowy, złożył weksel in blanco, upoważniając pożyczkodawcę do wypełnienia weksla m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Zgodnie z umową strony ustaliły, że pozwany będzie spłacał zobowiązanie wynikające z ww. umowy w ratach, płatnych co miesiąc w wysokości 209 zł. Przy czym pierwsza rata miała być zapłacona do 23 stycznia 2019 r., a ostatnia rata do 23 grudnia 2021 r.

bezsporne ponadto dowód weksel złożony w depozycie Sądu Rejonowego w Człuchowie – odpis k. 4, deklaracja wekslowa k. 7, umowa k. 70-72, harmonogram spłat k. 73

Do lipca 2019 r. pozwany regularnie spłacał raty wynikające z umowy, zgodnie z harmonogramem. Nie dokonał wpłaty w miesiącu sierpień, wrzesień i październik. Jednakże w listopadzie 2019 r. wpłacił kwotę 627 zł. tj. jednorazowo trzy raty, uzupełniając raty za miesiąc sierpień, wrzesień i październik. W miesiącu grudniu 2019 r. wpłacił dwie raty w wysokości po 209 zł. Następnie od stycznia 2020 do września 2020 r. wpłacał kolejne raty zgodnie z harmonogramem.

bezsporne, ponadto dowód: harmonogram wpłat k. 75

Pozwany C. K. (2) w związku z przedmiotową umową, na poczet zobowiązania wpłacił łącznie kwotę 4.771 złotych,

bezsporne, ponadto harmonogram wpłat k. 75

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z weksla, który zabezpieczał wierzytelności związane z zawartą w dniu 14 grudnia 2018 roku umową pożyczki. Roszczenie powstało w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego z zobowiązania.

Przedmiotem powództwa było roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument.

Podkreślić należy, że powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Według powoda weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca

został upoważniony do wypełnienia weksla wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Nadmienić należy, że przedmiotowy weksel był wystawiony przez pozwanego in blanco nie na zlecenie. Na mocy art. 9 Prawa wekslowego wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Zgodnie z art. 10 w/w ustawy jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Nie budzi wątpliwości, że wręczeniu weksla in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksla. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksla jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksla in blanco. Z brzmienia ww. art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Jeżeli wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową. W wyniku wypełnienia weksla in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksla odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (por. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.)

Podkreślić należy, że zobowiązanie z weksla staje się abstrakcyjne dopiero wtedy, gdy zostanie on puszczony w obieg i nabędzie go osoba trzecia. Wówczas, wobec osoby trzeciej (działającej w dobrej wierze), nie można podnosić zarzutów dotyczących stosunku prawnego będącego podstawą weksla. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy o kredycie konsumenckim ustawodawca dopuszczając samą możliwość wystawiania weksli i czeków przez konsumenta, wprowadził zarazem unormowania zapobiegające skutkom przeniesienia praw wynikających z tych papierów wartościowych na osobę trzecią. Weksel zabezpieczający kredyt konsumencki nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego, a tym samym powód ma obowiązek wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego.

Podkreślić należy, że pozwany występował jako konsument. Zarówno normy prawa wspólnotowego chronią praw konsumentów, ale także polski ustawodawca wprowadził szczególną ochronę tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych, zapewniając im ochronę przed stosowaniem (przez silniejszego przedsiębiorcę, profesjonalnie działającego w obrocie) postanowień kształtujących ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na ich interesy. Ustawodawca wprowadził szczególne regulacje prawne chroniące konsumenta. Powyższe wynika zarówno z art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi jak i przepisów ustawowych. **Zgodnie z prawem unijnym TSUE** (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma obowiązek zbadać czy **w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów**.

W niniejszej sprawie powód wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie art. 485 § 2 k.p.c. Następnie w dniu 17 grudnia 2019 r. przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w związku z czym sprawę skierowano do postępowania zwykłego (por. k. 16). Wówczas już strona powodowa uzyskała informację, że jej twierdzenia zawarte w pozwie jak i dowody nie stanowią podstawy - zdaniem Sądu - do wydania nakazu zapłaty.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że pozwany posiada status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., zaś powódka jest podmiotem zawodowo trudniącym się udzielaniem kredytów konsumenckich, a przedmiotem powództwa roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako

konsument. Jak powyżej wskazano Sąd ma obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów. W ocenie Sadu nie budzi wątpliwości, że Sąd ma obowiązek w procesie wekslowym z udziałem konsumenta badać stosunek podstawy łączący strony, nawet bez zarzutu strony pozwanej. Nie budzi również wątpliwości, że aby skutecznie dochodzić roszczenia z weksla będącego pierwotnie wekslem in blanco stanowiącym zabezpieczenie innych roszczeń między stronami, konieczne jest przedłożenie zarówno weksla oraz wykazanie, że między stronami istniało porozumienie (deklaracja – umowa - wekslowa), upoważniająca stronę otrzymującą weksel do jego wypełnienia i określające warunki dokonania tej czynności. Powódka jako strona stosunku podstawowego, winna przedstawić deklarację wekslową i wskazać na okoliczności decydujące o jego wypełnieniu zgodnie z zawartą deklaracją. Abstrakcyjność zobowiązania z weksla in blanco między stronami stosunku podstawowego ma bowiem osłabiony charakter i uwzględnia funkcję tego weksla jako formy zabezpieczenia roszczenia ze stosunku podstawowego. Konsekwencje z tego płynące winny być przy tym przestrzegane szczególnie, gdy stroną stosunku podstawowego dającą zabezpieczenie jest konsument.

Zgodnie z treścią art. 41 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, dopuszczalne jest zabezpieczenie udzielonej pożyczki wekslem własnym bez możliwości indosowania. Celem tej regulacji jest ograniczenie ekonomicznych funkcji weksla wyłącznie do roli zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego, wykluczając możliwość przenoszenia wynikających z niego praw (por. Komentarz do art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim pod red. K. Osajdy, Legalis).

Zgodnie z treścią art. 10 ustawy prawo wekslowe jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. W związku z powyższym zobowiązanie z weksla staje się abstrakcyjne dopiero wtedy, gdy zostanie on puszczony w obieg i nabędzie go osoba trzecia działająca w dobrej wierze. Wówczas wobec niej nie będzie można faktycznie podnosić przed sądem zarzutów dotyczących stosunku prawnego będącego podstawą wystawienia weksla.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę, że weksel zabezpieczający kredyt konsumencki, nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego (nie może być indosowany), a zatem powód winien wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego zgodnie z ogólnymi regułami dowodzenia określonymi w art. 6 k.c.

Na mocy art. 29 ww. ustawy umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Powyższe ma gwarantować konsumentowi czytelną informację o treści stosunku prawnego, na który się zobowiązuje i jakie powstają po jego stronie prawa i obowiązki.

W ocenie Sądu co do zasady można przyjąć, że nie budziły wątpliwości twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki. Pomimo, że pozwany wskazywał, że został wprowadzony w błąd, albowiem był przekonany, że wygrał przedmioty oferowane na pokazie to, jednakże musiał mieć ostatecznie świadomość spłaty zobowiązań wynikających z umowy, albowiem spłacał należności w zależności od posiadanych środków finansowych. Wskazywał, że podpisał dokumenty. Pozwany ostatecznie przyznał iż zawarł umowę pożyczki z powódką, jednak nadal uważał że został wprowadzony w błąd.

Zauważyć jednak należy, iż w ocenie Sądu, niektóre twierdzenia powódki budziły poważne wątpliwości. Dochodziła ona bowiem – oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci – opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł., prowizji 2321 zł. oraz 800 zł. z tytułu „Twojego pakietu”. Jej zdaniem opłata przygotowawcza naliczana jest jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniu koniecznych dokumentów i dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, uruchomieniem środków. Prowizja stanowi wynagrodzenie za fakt udzielenia pożyczki pożyczkobiorcy, a koszt Twojego Pakietu stanowi wynagrodzenie za dodatkowe uprawnienia pozwanego w związku z zawartą umową, które przewidywały usługę polegającą na

przyznaniu dodatkowych uprawnień w postaci m.in możliwości skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich obniżenia, przyspieszonej wypłaty pożyczki oraz powiadomień klienta.

Wątpliwość Sądu wzbudziła wysokość dochodzonej w niniejszej sprawie należności 2321 zł. zł z tytułu prowizji oraz 800 zł z tytułu przyznania Twojego Pakietu.

Nie ulega wątpliwości, powódka powoływała się na umowę pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku. Ponadto z istotą pożyczki sprzeczne jest „przeniesienie” na rzecz biorącego pożyczkę sum pieniężnych, których w rzeczywistości nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczone na poczet związanych z pożyczką kosztów i opłat lub umów dodatkowych. W wyniku tego pożyczkobiorca byłby bowiem zobowiązany do spłaty znacznego zobowiązania, nie otrzymując przy tym na własność żadnych środków pieniężnych. Taką konstrukcję umowy pożyczki należy więc uznać za sprzeczną z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały uzgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób

jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Przy czym pod pojęciem konsumenta kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu zasadność roszczenia budzi uzasadnione wątpliwości, przede wszystkim w związku z okolicznościami zawarcia umowy jak i przedmiotu umowy. Podkreślić należy, że budzą przede wszystkim wątpliwości okoliczności złożenia wniosku jak i podpisania przedmiotowej umowy, albowiem z niekwestionowanych twierdzeń pozwanego wynika, że dokumenty te przywieźli pod jego dom przedstawiciele powódki, a on je tylko podpisał. Z analizy zarówno wniosku jaki i umowy pożyczki wynika, że stanowi ona sztanarowy wzorec, formularz wykorzystywany przez powódkę przy zawieraniu umów. Z wyjaśnień pozwanego wynika niewątpliwie, że nie miał on żadnego wpływu na treść wniosku. Podkreślić należy, że przedstawione przez pozwanego okoliczności związane z zawarciem umowy nie były kwestionowane przez stronę powodową, w związku z czym na mocy art. 230 k.p.c. należy uznać je za przyznane. Nadmienić należy, że z treści wniosku (porównania pisma, którym wypełniono wniosek i podpisu pozwanego) niewątpliwie wynika, że pozwany nie wypełniał gotowego formularza wniosku. Powyższe potwierdza jego twierdzenia, że to przedstawiciele powódki przygotowali dokumenty, a pozwany tylko dał dowód osobisty i nie miał żadnego wpływu zarówno na treść wniosku jak i umowy. Okoliczności tych strona powodowa nie kwestionowała. Wątpliwości Sądu wzbudzała również zgodność **wnioskowanej kwoty** we wniosku tj **kwoty 7524 zł.** (por. wniosek k. 67v) z kwotą wynikającą z umowy tj **całkowitą kwotą do zapłaty 7524 zł., obejmującą również wszystkie koszty, w tym koszty pozaodsetkowe** (por. umowa część B k. 70). Wątpliwość ta wzrasta przy porównaniu dat z dokumentów przedłożonych przez powódkę. Z wniosku wynika, że został on wypełniony w dniu 12 grudnia 2019 r., formularz umowy został wypełniony w dniu 13 grudnia 2019 r., a umowa została podpisana przez pozwanego w dniu 14 grudnia 2019 r. Okolicznością niekwestionowaną przez powódkę jest natomiast okoliczność, że dokumenty były podpisane w ciągu jednego dnia w samochodzie przedstawicieli pożyczkodawcy. Podkreślić należy, że z powyższych dokumentów niewątpliwie wynika, że koszty pożyczki zostały dopasowane do treści wniosku tj do kwoty niby zadeklarowanej przez pozwanego, a nie jak twierdzi powódka wyliczone przy uwzględnieniu kosztów ponoszonych przez stronę w związku

z zawarciem przedmiotowej umowy. Nadmienić należy, że powódka wskazywała co składa się na kwotę kosztów pozaodsetkowych tj zapłacona kwota podatku dochodowego od osób prawnych, wynagrodzenie za pośrednictwo w zawieraniu umowy oraz koszt pozyskania kapitału pożyczek. Podkreślić jednak należy, że powódka nie wykazała, że w jakikolwiek sposób pozwany był informowany o wysokości tych kosztów, co ma wpływ na ich wysokość, a przede wszystkim, że miał jakikolwiek wpływ na ustalone warunki umowy. Kolejna wątpliwość dotyczy przedmiotu umowy, albowiem z twierdzeń powódki wynika, że pozwany otrzymał środki finansowe, a z niekwestionowanych twierdzeń pozwanego wynika, że otrzymał on garnki, odkurzacz i materac.

Jednakże nawet gdyby przyjąć, że przedmiotem umowy były środki finansowe, to i tak w ocenie Sądu roszczenie powódki należało oddalić. W ocenie Sądu, uwzględniając powołane na wstępie zważeń normy, należy uznać, że dodatkowe koszty pożyczki obejmujące prowizje i Twój Pakiet zostały określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Stanowią one niedozwolone klauzule umowne, przede wszystkim z uwagi na ich wysokość. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, opłaty te – jak powyżej wskazano - zostały ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powódkę opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażący naruszało interes pozwanego jako konsumenta, który od początku procesu twierdził, że został wprowadzony w błąd. A jak powyżej wskazano do nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy uznać warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, jeżeli stają one w sprzeczności z wymogami dobrej wiary. W tym miejscu zauważyć również należy, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy uznać takie postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Zaznaczyć należy, że prowizja stanowi ponad 71% kwoty udzielonej pożyczki i brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie, albowiem powódka ogólnie tylko wskazała co składa się na jej wysokość, bez konkretnego wyliczenia. Powszechnie wiadomo, że na wysokość podatku dochodowego (CIT), który podmiot ma obowiązek uiścić, wpływ ma wysokość ustalonych kosztów pozaodsetkowych, a nie odwrotnie. Ponadto brak jest uzasadnienia pobrania od pozwanego kwoty z tytułu opłaty za Twój Pakiet, który gwarantował pozwanemu m.in. możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich obniżenia, albowiem przy zawieraniu umowy, przy składaniu wniosku pozwany w tym przedmiocie nie był w ogóle poinformowany, na czym polega możliwość skorzystania z tej usługi (por. twierdzenia pozwanego; protokół z dnia 14.10.2020, 00:01:12). W ocenie Sądu brak podstaw aby pozwany ponosił koszty związane z usługą, z której nie mógł skorzystać, albowiem nie był poinformowany o takiej możliwości. Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda w zakresie kwoty 2321 zł, (prowizja) jak i 800 zł. (pakiet), budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą zostać uwzględnione. Dlatego też roszczenie w tym zakresie podlegają oddaleniu.

Biorąc pod uwagę, że powód cofnął pozew co do kwoty 2681 zł., powództwo było podtrzymywane w części co do kwoty 2.760,13 zł. Uwzględniając, że roszczenie co do ww. kwoty 2321 zł. dotyczące prowizji jak i do kwoty 800 zł. z tytułu Twojego Pakietu są niezasadne, a tym samym w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Pismem z dnia 30 września 2020 roku powód cofnął pozew w stosunku do pozwanego co do kwoty 2.681 zł. i zrzekł się roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozporządzenia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Natomiast w myśl art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew. Z uwagi na fakt, iż powód cofnął pozew co do kwoty 2681 zł. zrzekając się roszczenia względem pozwanego, stwierdzić należało skuteczność cofnięcia pozwu przez powoda. W związku z powyższym na mocy art. 355 § 1 i 2 k.p.c. należało orzec jak w pkt 1-ym wyroku.

Biorąc pod uwagę, że powód cofnął pozew co do kwoty 2681 zł., powództwo było podtrzymywane w części co do kwoty 2.760,13 zł., a jak powyżej wskazano roszczenie w tym zakresie jest bezzasadne, dlatego też Sąd w tym zakresie powództwo oddalił (pkt 2 wyroku).

Sąd odstąpił również od obciążenia pozwanego kosztami procesu.

Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (porów. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Sąd bierze pod uwagę przesłanki związane z samym przebiegiem postępowania oraz dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

Sąd biorąc pod uwagę, że pozwany w trakcie rozprawy spłacił należną część roszczenia oraz uwzględniając jego stan rodzinny i majątkowy, a także charakter i okoliczności sprawy odstąpił od obciążenia go kosztami procesu. Podkreślić należy, że pozwany pomimo, że czuł się oszukany, spłacał zobowiązanie, uznając, że skoro podpisał dokumenty, to ma taki obowiązek.